

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/16/1928

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni juhtivinspektor Merit Valgjärv
Otsuse tegemise aeg ja koht	07.12.2016 Tallinn
Vaide esitamise aeg	24.10.2016
Teabevaldaja	Politsei- ja Piirivalveamet Pärnu mnt 139 Tallinn e-post: ppa@politsei.ee
Vaide esitaja	AS Ekspress Meedia, Eesti Ekspressi väljaandja Narva mnt 13 Tallinn e-post: menetlus@egrupp.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata, kuna menetluse käigus on Politsei- ja Piirivalveamet vaidlustatud teabenõuetele vastanud ja juurdepääsupiiranguta teabe väljastanud;**
- 2) teha Politsei- ja Piirivalveametile soovitus järgida edaspidi teabenõuetele vastamisel AvTS-s sätestatud nõudeid, sh hinnata olemasolevat teavet ja väljastada sellest juurdepääsupiiranguta osa;**
- 3) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

11.08.2016 ja 19.09.2016 esitas Eesti Ekspressi ajakirjanik Tarmo Vahter Politsei- ja Piirivalveametile teabenõuded, milles soovis tutvuda kõigi dokumentidega, mis käsitlevad 2016. aastal Rakveres Vahtra puiesteel elumaja keldrist või vundamendist tundmatute isikute luukerede leidmist ja selles asjas politsei poolt läbi viidud menetlust.

27.09.2016 keeldus Politsei- ja Piirivalveamet teabenõude täitmisest AvTS § 35 lg 1 p 11 ja 12 ning 35 lg 1 p 5¹ alusel

24.10.2016 esitas AS Ekspress Meedia Andmekaitse Inspektsioonile vaide.

VAIDE ESITAJA PÕHJENDUSED:

i) Vaide sisu ja põhjendused

Eesti Ekspressi ajakirjanik Tarmo Vahter pöördus 11.08.2016 ja 19.09.2016 Politsei- ja Piirivalveameti (edaspidi PPA) poole teabenõudega, milles soovis tutvuda kõigi dokumentidega, mis käsitlevad 2016. aastal Rakveres Vahtra puiesteel elumaja keldrist või vundamendist tundmatute isikute luukerede leidmist ja selles asjas politsei poolt läbi viidud menetlust. PPA vastas teabenõudele 27.09.2016 keelduvalt ja tõi välja järgmised keeldumise põhjused:

- 1) Toimik sisaldab isikuandmeid;*
- 2) Toimik sisaldab andmeid uurimisasutuse tegevuse meetodite ja taktika kohta.*

Seejuures viitab PPA õigusliku alusena AvTS § 35 lg 1 punktidele 11 ja 12.

Vaide esitaja ei nõustu PPA käsitlesega. AvTS § 35 lg 1 punktid 11 ja 12 on mõlemad loodud isikuandmete kaitseks. Isikuandmed on andmed tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Praegusel juhul on PPA jätnud avalikkusele mulje, et uurimine ei ole viinud selguseni, kelle säilmed maja alt leiti. Seega ei saa toimikuga tutvumine rikkuda nende isikute andmete privaatsust, kelle säilmed leiti, sest andmed ei võimalda isikut kindlaks teha. Ka juhul, kui uurimise käigus õnnestus tuvastada, kelle säilmed leiti, on siiski lubatud nende isikute isikuandmete töötlemine vastavalt IKS § 13, kui isiku surmast on möödunud üle 30 aasta või juhul, kui töötlemiseks annab loa surnud isiku pärija või lähedane. Juhul, kui PPA soovib keeldumisega kaitsta PPA töötajate või maja omaniku või elaniku isikuandmeid, siis nende vastu ei ole vaide esitajal huvi. Ajakirjanikul saab võimaldada toimikuga tutvuda ka selliselt, et nende isikute andmed on kinni kaetud või eemaldatud.

PPA keeldumise teine põhjus (toimik sisaldab andmeid uurimisasutuse tegevuse meetodite ja taktika kohta) võimaldab toimikuga tutvuda siiski selles osas, mis ei hõlma uurimistegevuse meetodeid ega taktikat, kui selle teabe kaitsmine avaldamise eest on tõepoolest õigustatud. See alus ei võimalda andmeid tunnistada asutusesiseseks üksnes põhjusel, et kasutatud on ühte või mõnda kriminaalmenetluse seadustiku 3. peatükis ettenähtud tõendite kogumise viisi. Näiteks kui on tehtud DNA analüüs ja sellega tuvastatud, kellega on tegemist, siis asjaolu, et DNA analüüsi kasutatakse, ei saa olla salajane teave, sest selle kasutamise võimalus on õigusaktides ette nähtud. Kui PPA aga ei soovi teavet avaldada põhjusel, et see võib raskendada süütegude avastamist (AvTS § 35 lg 1 p 5¹), siis peaks Rakverest leitud inimeste säilmed olema pärit nii hilisest ajast, et võimalik kuritegu pole aegunud. Arvestades maja ehitusaega ja säilmete väidetavat vanust, ei saa aga olla võimalik, et PPA viiks leidude alusel läbi uurimistoiminguid mõrvari leidmiseks. Ka PPA on oma vastuses tsiteerinud küll AvTS § 35 lg 1 p 5¹ esimest poolt, kuid jätnud lisamata, et andmete avaldamine ajakirjanikule raskendaks süütegude avastamist

või soodustaks nende toimepanemist. Kuid üksnes viimatimainitud juhtudel on õigustatud meetodite ja taktika kohta teabe tunnistamine asutusesiseseks.

VAIDE ESITAJA NÕUE

Lähtuvalt eeltoodust, AS Ekspress Meedia palub Andmekaitse Inspeksioonil: kontrollida, kas PPA poolne teabenõude täitmisest keeldumine on seadusekohane, teha ettekirjutus esitatud teabenõude viivitamatuks täitmiseks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Eesti Ekspressi ajakirjanik Tarmo Vahter esitas Politsei- ja Piirivalveametile teabenõuded (11.08.2016 nr 1.8-10/122-1 ja 20.09.2016 nr 1.1-21/483-1), et tutvuda dokumentidega, mis käsitlevad 2016. aastal tundmatute isikute luukerede leidmist ühe hoone keldrist Rakveres. PPA keeldus teabe väljastamisest (27.09.2016 nr 1.1-21/483-2) põhjendusel, et teabele kehtivad juurdepääsupiirangud.

Antud juhtumi puhul kriminaalmenetlust ei alustatud. Hindasime uuesti juurdepääsupiiranguga teabe hulka küsitud toimikus ja jõudsime järeldusele, et teabenõue kuulub täitmisele. Seega väljastame Tarmo Vahterile nõutud dokumendid, millelt on eemaldatud juurdepääsupiiranguga teave.

23.11.2016 täitis teabevaldaja teabenõude.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt saab lõikes 1 nimetatud teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras.

Teabenõude täitmisest ei saa keelduda ainuüksi põhjusel, et küsitud dokument/teave sisaldab muu hulgas piiranguga teavet (vt ka Riigikohtu 23.10.2003. a otsust nr 3-3-1-57-03, RT III 2003, 32, 324, punkt 20). Kui on võimalik, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale küsitud dokumendist/teabest, mida piirang ei puuduta (AvTS-i § 38 lg 2).

Menetluse käigus on teabevaldaja vaide esitajale teabe väljastanud, millega on õiguslik olukord saavutatud. Seega puudub alus ettekirjutuse tegemiseks ning vaie tuleb jätta rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Merit Valgjärv

juhtivinspektor

peadirektori volitusel